

Klima og bærekraftsrapportering:

# Bærekraftsrevisor informerer

Velkommen til første versjon av vår faste spalte om bærekraftsrapportering – Bærekraftsrevisor informerer. Spalten vil holde deg oppdatert på den regulatoriske utviklingen, og gi innblikk i aktuelle temaer. Her vil vi også oppdatere deg på arbeidet Revisorforeningen gjør innen feltet bærekraftsrapportering og attestasjon av rapporteringen. God lesning!



Siviløkonom/MBA finans  
**Kjersti Okstad Kirkeby**  
Fagdirektør selskapsrapportering og bærekraft, Revisorforeningen

Allerede i 2024 skal norske selskaper inkludere omfattende informasjon om hvordan virksomheten påvirker sine omgivelser når det gjelder klima, miljø og sosiale forhold. Selskapene skal også opplyse om hvordan blant annet klimaendringene påvirker selskapets evne til å tjene penger fremover. I 2024 er det de største selskapene som skal rapportere i tråd med de nye kravene. Fra 2025 omfattes også selskaper som til nå ikke har vært underlagt slike krav. Mange selskaper vil oppleve at rapporteringskravene krever fundamentale endringer i både prosesser, verktøy og organisering og at dette vil være krevende å gjennomføre.

Kravet om at rapporteringen skal attesteres gir revisor en sentral rolle i dette paradigmeskiftet innen selskapsrapportering. I tiden frem til kravene trer i kraft, pågår det et arbeid med å etablere standarder som skal følges både innen bærekraftsrapportering og innen attestasjon av rapporteringen.

## Pågående prosesser i EU

EU jobber med bærekraft på flere områder, og vi i Revisorforeningen følger dette arbeidet tett. European Financial Reporting Advisory Group



Cand.merc.  
**Carl-Emil Akselberg**  
Rådgiver bærekraft, Revisorforeningen

(EFRAG) er et rådgivende organ for EU-kommisjonen og har bistått i arbeidet med å utarbeide rapporteringsstandarder på bærekraftsområdet.

Vi bidrar i arbeidsgrupper i EFRAG og Accountancy Europe. Det er også etablert arbeidsgrupper som en del av det nordiske samarbeidet mellom revisorforeningene hvor bærekraftsrapportering og attestasjon av rapporteringen er tema.

## Europeiske bærekraftsrapporteringsstandarder (ESRS)

EU-kommisjonen fikk i november 2022 overlevert et omfattende forslag til standarder som dekker hele spekteret av bærekraftsspørsmål. Standardene (European Sustainability Reporting Standards) vil fungere som forskrifter til det nylig vedtatte CSRD-direktivet, og vil bli obligatorisk for de første norske bedriftene fra 2024. Standardene skal etter planen vedtas av EU-kommisjonen i juni 2023 og tre i kraft sammen med direktivet fra 2024. Frem til juni 2023, er det forventet at EU-kommisjonen sender standardene på en kort høring, med fokus på endringene som ble gjort fra det første utkastet til det endelige forslaget til standar-



Statsautorisert revisor og siviløkonom  
**Sissel Riise**  
Rådgiver selskapsrapportering og bærekraft, Revisorforeningen

der. Standardene slik de nå foreligger, er å finne på EFRAG sine nettsider (<https://www.efrag.org/lab6>), hvor det også er lagt ut korte opplæringsvideoer som gir en innføring til hvert tema.

Dersom du ønsker en gjennomgang av standardene sett med norske øyne, og med en praktisk vinkling, anbefaler vi å delta på Akademiet for Bærekraftsrapportering som gir en fullstendig gjennomgang av standardene, og som er det eneste i sitt slag som gjennomgår standardene i dybden. Akademiet er også ment å dekke kravet til opplæring for revisorer som skal attestere bærekraftsrapporter når dette blir pliktig i 2025 for regnskapsåret 2024.

## Europeiske bærekraftsrapporteringsstandarder (ESRS) for små og mellomstore bedrifter

EFRAG overleverte endelige forslag til standarder (ESRS) til EU-kommisjonen i november 2022. Arbeidet med å utvikle en rapporteringsstandard for små og mellomstore virksomheter pågår nå for fullt. Det er bare små og mellomstore virksomheter med verdipapirer notert på regulert marked som blir underlagt pliktig rapportering. Andre virksomheter som faller utenfor

virkeområdet til CSRD, kan frivillig velge å følge standarden. Frivillig etterlevelse kan være aktuelt for selskap som ikke selv er pålagt å rapportere, men som møter *indirekte* rapporteringskrav ved at kunder eller kreditorer har behov for informasjonen til sin rapportering og vurdering av kredittrisiko. Revisorforeningen ved Carl-Emil Akselberg er representert i arbeidsgruppen. Utgangspunktet for den pliktige SMB-standard er det endelige utkastet til fullskala ESRS'er, som deretter forenkles. Arbeidet bygger på en antakelse om å konsentrere informasjonsbehovet til interessenter til kun det aller viktigste. De administrative byrdene knyttet til rapporteringen skal holdes på et nivå som er overkommelig for virksomheter med mer begrensete ressurser. Det er fremdeles uklart om den frivillige standarden skal være likt utformet som den pliktige. Det kan være fordelaktig at frivillig rapportering holdes så tett opp til pliktig rapportering som mulig. Jo færre standarder som utvikles, jo lettere blir informasjonen å vurdere og sammenligne for brukerne.

### Ny attestasjonsstandard for bærekraftsrapportering ISSA 5000

En ny standard for attestasjon av bærekraftsrapportering er under utarbeidelse. Standarden skal være en overordnet standard som gjelder uavhengig av rammeverk, og uavhengig av om revisor også har status som finansiell revisor. Den nye ISSA 5000 skal dekke både «limited-» og «reasonable assurance». I dag er det vanlig å benytte ISAE 3000 ved attestasjon av bærekraftsinformasjon, og arbeidet med ny standard tar også utgangspunkt i denne og andre relevante standarder. Prosessen frem mot endelig standard er kort, noe som har sammenheng med behovet for å attestere pliktig rapportering allerede i 2025 for regnskapsåret 2024.

### Aktsomhetsdirektivet – «EUs åpenhetslov»

EU-kommisjonen la i februar 2022 frem et direktivforslag med regler om at store selskaper skal utføre aktsomhetsvurderinger innen områdene klima, miljø og menneske- og arbeids-



*I denne spalten skriver Kjersti Okstad Kirkeby, Carl-Emil Akselberg og Sissel Riise om den regulatoriske utviklingen innen bærekraft samtidig som de vil gi innblikk i aktuelle temaer.*

takerrettigheter. Direktivet med navnet «Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD)» har som mål å bidra til ansvarlighet og bærekraft fra selskaper i alle ledd i selskapenes verdikjeder. Direktivforslaget skal fungere sammen med andre tilsvarende rettsakter som taksonomiforordningen og kommisjonens forslag om rapporteringsdirektivet for bærekraft (CSRD). Litt forenklet: CSRD med rapporteringsstandardene ESRS angir hva selskapene skal *rapportere*, mens CSDDD angir hva selskapene skal *gjøre*, og sistnevnte er altså ment å pålegge krav knyttet til selskapenes atferd. Det er forventet at det blir enighet om direktivet i EU mot slutten av 2023. Den norske åpenhetsloven trådte i kraft i Norge 1. juli 2022, og utgjør den norske lovreguleringen av aktsomhetsvurderinger. Selv om åpenhetsloven riktignok pålegger norske virksomheter å gjennomføre aktsomhetsvurderinger, er det likevel noen viktige forskjeller mellom den norske åpenhetsloven og det europeiske direktivforslaget. Mest sentralt er det at aktsomhetsdirektivet også omfatter klima

og miljø. Virkeområdet til det europeiske aktsomhetsdirektivet er også snevrere enn åpenhetsloven. De første selskapene som omfattes, er virksomheter med over 150 millioner euro i omsetning og mer enn 500 ansatte. Deretter omfattes virksomheter med mer enn 40 millioner euro i omsetning og 250 eller flere ansatte, i sektorer der det er høy risiko for negativ påvirkning på menneskerettigheter.

### Hva skjer i Norge?

#### Åpenhetsloven

Her hjemme i Norge er det åpenhetsloven som får mest oppmerksomhet. Mange arbeider i disse dager med sine første redegjørelser for gjennomførte aktsomhetsvurderinger. Forbrukertilsynet har publisert informasjon på sine nettsider som er til god hjelp i vurderingen av hvordan kravene til redegjørelsen kan forstås. Vi anbefaler å gjennomgå denne: [www.forbrukertilsynet.no/apenhetsloven/redegjorelse](http://www.forbrukertilsynet.no/apenhetsloven/redegjorelse). Husk at lovens viktigste plikt er selve aktsomhetsvurderingene, og at redegjørelsen skal handle om status i dette arbeidet.

**Oppdatering av NRS 16 Årsberetning**  
 Norsk RegnskapsStiftelse (NRS) har foreslått endringer i NRS 16 Årsberetning som følge av lovendringer. Det er utarbeidet forslag til ordlyd som ivaretar kravene til redegjørelser etter både åpenhetsloven og likestillings- og diskrimineringsloven. Det er videre inkludert ordlyd som ivaretar endringene i 3-3b og 3-3c samt ikrafttredelse av lov om bærekraftig finans, herunder taksonomirapportering. Det er også foreslått endringer i omtalen av miljøinformasjon for å fjerne utdatert tekst, samt enkelte språklige rettelser. Høringsfristen for endringene i NRS 16 var 7. mars. Mer informasjon er å finne på Norsk Regnskapsstiftelses nettsider: [www.regnskapsstiftelsen.no/horing-om-endringer-i-nrs-16-arsberetning/](http://www.regnskapsstiftelsen.no/horing-om-endringer-i-nrs-16-arsberetning/)

**Verdipapirlovutvalget**

Verdipapirlovutvalget er satt ned av Finansdepartementet, og har avgitt en rekke utredninger på verdipapirområdet. Departementet ba 11. oktober 2021 utvalget om å utrede gjennomføring av forventede EØS-regler om

bærekraftsrapportering («Corporate Sustainability Reporting Directive», CSRD). Utvalget kommer etter planen med sin innstilling 15. mai 2023. Det er forventet at CSRD vil få virkning i Norge på samme tidspunkt som i EU. Tidligere seniorrådgiver i Revisorforeningen Harald Brandsås er medlem i utvalget, og Espen Knutsen og Carl-Emil Akselberg er sekretærer.

**Akademiet for bærekraftsrapportering**

Akademiet kull 1 ble fullført høsten 2022 og har fått svært gode tilbakemeldinger. Deltakerne oppgir at forventningene ble innfridd, og at det faglige utbyttet var høyt. Kull 2 starter 17. april, og det er stor interesse fra både revisorer og næringslivet ellers. Forberedelsene til kull 3 og utviklingen av e-kurs er allerede i gang. Etablering av gode fysiske møteplasser er også under arbeid. Det er videre opprettet en alumni LinkedIn-gruppe som deltakerne inviteres til å følge for faglige oppdateringer, og som også gir mulighet for å vedlikeholde nettverket ditt fremover.

**Hva kan du forvente fremover?**

Spalten vil fremover ta for seg enkelttemaer innen bærekraftsrapportering og -attestasjon, i tillegg til status på arbeidet vi er involvert i nasjonalt og internasjonalt. Mange opplever kravene med tilhørende formål, virkeområder, tidslinjer og ikke minst forkortelser noe uoversiktlig. Neste spalte vil derfor vies til å gi et oversiktsbilde over gjeldende og kommende reguleringer.

Vi håper du får glede av spalten. Ta gjerne kontakt for å gi innspill til hvilke saker du vil lese om. Ta også gjerne kontakt direkte om du har spørsmål til innholdet eller andre temaer innen bærekraftsrapportering. Vi er her for å bistå og ser frem til å høre fra deg!

**Løsning på kryssord side 39**

	LEK, SPØK	↘ A	365 DAGER	↘ A	ROMERTALL 5 VOKS, ØK	V	ROMERTALL 10 FISKE, REDSKAP	X									
ROMERTALL 1000	Å	P	←	R	E	←	N	E									
M	↓	VIFTE	SOT	DIGER DAL-SIDER	S	T	O	R									
SØPATTEDYR	H	V	A	L	BILKJ. TEGN NEDERLAND	DRIKK MORO, LEK	T	E									
"HONNING"-INSEKTER	↓	B	I	STENNE AV GIVELSE	SELSK. FORK. ESKIMO	↘ A	LEIE- AVTALE	L	E	A	S	I	N	G	VIDEO- SPILL	T	
BESKRIVELSE AV ET REGNSKAP	R	E	V	I	S	↓	DETLINGS-SYSTEM	L	I	K	E	L	Ø	N	N		
RADIOAKTIVT STOFF GREIT	U	R	A	N	BILKJ. TEGN SPANIA	↓	RUGGER, BEVEGER KLAGES	L	E	E	R	AL- BANSK FOR- FATTER	Y	P	I		
↳	O	K	HODE- PLACKE- NENE	L	U	↘	E	N	E	SALT	FILM FRA 1998	VEST- LANDS- AVIS	ESS, GENI	KRETS	VITA	C	V
STEIL	↓	LEV- ERE MYNT- FINNET	G	I	LABAN, SLAMP	↳	S	L	U	B	B	E	R	T	BILKJ. TEGN ØSTER- RIKE	↑	
↳	B	R	A	T	T	FOR- TELL- ING	B	↳	E	R	E	T	N	I	CNAG- SÅR- KØFF- ME	A	M
LIVS- FØRSIKR. FOND	I	L	I	T	FOR- FATTER	↑	G	E	L	ÅKER	E	N	G	FISK	O		
KJEGLE	K	O	N	MOTOR- SPORT	T	R	I	A	L	TO LIKE	R	UKONT	R	Å	↑		
	T	↳	I	G	→	U	T	S	T	Y	R	→	S	E	L	V	

Kryssordfatter: Rolf Bangseid